

מראה מקומות, שיעור מאת הג"ר יהודה לנדי שליט"א

Taharah and Tum'ah in the Times of the Mikdash

פסחים דף יד - בענין טהרה וטומאה בזמן המקדש

מים שאובים במקוה

1.1

ב"ק סז.

ואי אמרת שינוי השם מילתא היא אפי' קבעו ולבסוף חקקו נמי ליפסל, שאני שאיבה דמדרבנן היא.

הפרדה בין טמאים לטהורים

2.1

שקלים פ"ח מ"ב

כל הכלים הנמצאין בירושלים דרך ירידה לבית הטבילה - טמאין, דרך עליה - טהורין, שלא בדרך ירידתן עליתן; דברי רבי מאיר.

2.2

פסחים יט:

דתנן כל הרוקין הנמצאין בירושלים טהורין חוץ משל שוק העליון.

2.3

שבת יג.

תניא ר"ש בן אלעזר אומר בוא וראה עד היכן פרצה טהרה בישראל שלא שנינו לא יאכל הטהור עם הטמאה אלא לא יאכל הזב עם הזבה מפני הרגל עבירה.

2.4

חגיגה יח:

מתני' נוטלין לידים לחולין ולמעשר ולתרומה ולקודש מטבילין ולחטאת אם נטמאו ידיו נטמא גופו טבל לחולין הוחזק לחולין אסור למעשר טבל למעשר הוחזק למעשר אסור לתרומה טבל לתרומה הוחזק לתרומה אסור לקודש טבל לקודש הוחזק לקודש אסור לחטאת טבל לחטאת מותר לקל טבל ולא הוחזק כאילו לא טבל בגדי עם הארץ מדרס לפרושין בגדי פרושין מדרס לאוכלי תרומה בגדי אוכלי תרומה מדרס לקודש בגדי קודש מדרס לחטאת יוסף בן יועזר היה חסיד שבכהונה והיתה מטפחתו מדרס לקודש יוחנן בן גודגדא היה אוכל על טהרת הקודש כל ימיו והיתה מטפחתו מדרס לחטאת.

גודל ההקפדה על הטהרה

3.1

סנהדרין צד:

א"ר יצחק נפחא חובל עול של סנחריב מפני שמנו של חזקיהו שהיה דולק בבתי כנסיות ובבתי מדרשות מה עשה נעץ חרב על פתח בית המדרש ואמר כל מי שאינו עוסק בתורה ידקר בחרב זו בדקו מדן ועד באר שבע ולא מצאו עם הארץ מגבת ועד אנטיפרס ולא מצאו תינוק ותינוקת איש ואשה שלא היו בקיאים בהלכות טומאה וטהרה ועל אותו הדור הוא אומר והיה ביום ההוא יחיה איש עגלת בקר ושתי צאן.

3.2

יומא כג.

ת"ר מעשה בשני כהנים שהיו שניהן שוין ורצין ועולין בכבש קדם אחד מהן לתוך ארבע אמות של חבירו נטל סכין ותקע לו בלבו עמד רבי צדוק על מעלות האולם ואמר אחינו בית ישראל שמעו הרי הוא אומר כי ימצא חלל באדמה ויצאו זקניך ושופטיך אנו על מי להביא עגלה ערופה על העיר או על העזרות געו כל העם בבכיה בא אביו של תינוק ומצאו כשהוא מפרפר אמר הרי הוא כפרתכם ועדיין בני מפרפר ולא נטמאה סכין ללמדך שקשה עליהם טהרת כלים יותר משפיכות דמים וכן הוא אומר וגם דם נקי שפך מנשה [הרבה מאד] עד אשר מלא [את] ירושלים פה לפה.

3.3

חגיגה כה.

והאמר עולא חברייא מדכן בגלילא מניחין ולכשיבא אליהו ויטהרנה.

בצירה בטהרה

4.1

פסחים ג:

הנהו תרי תלמידי דהווי יתבי קמיה דהלל וחד מינייהו רבן יוחנן בן זכאי ואמרי לה קמיה דרבי וחד מינייהו רבי יוחנן חד אמר מפני מה בוצרין בטהרה ואין מוסקין בטהרה וחד אמר מפני מה בוצרין בטהרה ומוסקין בטומאה אמר מובטח אני בזה שמורה הוראה בישראל ולא היה ימים מועטים עד שהורה הוראה בישראל.

כיפין

5.1

פרה פ"ג מ"א

שבעת ימים קדם לשרפת הפרה, מפרישין כהן השורף את הפרה מביתו, ללשכה שעל פני הבירה, צפונה מזרחה, ובית אבן היתה נקראת, ומזין עליו כל שבעת הימים, מכל חטאות שהיו שם. רבי יוסי אומר: לא היו מזין עליו אלא בשלישי ובשביעי בלבד. רבי חנינא סגן הכהנים אומר: על הכהן השורף את הפרה - מזין כל שבעת הימים; ועל של יום הכפורים - לא היו מזין עליו אלא בשלישי ובשביעי בלבד.

5.2

פרה פ"ג מ"ב

חצרות היו בירושלים בנויות על גבי סלע, ותחתיהם חלול, מפני קבר התהום. ומביאים נשים עברות ויולדות שם, ומגדלות שם את בניהן. ומביאים שורים, ועל גביהן דלתות, ותינוקות יושבין על גביהן, וכוסות של אבן בידם. הגיעו לשילוח, ירדו ומלאום, ועלו וישבו על גביהן. רבי יוסי אומר: ממקומו היה משלשל וממלא.

5.3

פרה פ"ג מ"ו

וכבש היו עושים מהר הבית להר המשחה, כפין על גבי כפין, וכפה כנגד האטם, מפני קבר התהום; שבו כהן השורף את הפרה, ופרה וכל מסעדיה, יוצאין להר המשחה.